

4.10.5

105a (בעא מיניה) → 106b (מקדש אחמרא)

(1) זכור את יום השבת לקדשו: שמות כ, ז
(2) הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְהִכְסִיל בְּחֶשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיִדְעָתִי גַם אֲנִי שֶׁמִּקְרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת כָּלֶם: קהלת ב, יד

מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים שנאמר זכור את יום השבת לקדשו , כלומר זכרה זכירת שבת וקידוש, וצריך לזכרה בכניסתו וביציאתו, בכניסתו בקידוש היום וביציאתו בהבדלה ומב"ם הלכות שבת פרק נט הלכה א
--

- I. Making קידוש on שבת day if forgotten on Friday night
- a. *Analogy*: to statement of בני ר' חייא the הבדלה may be said all week → שבת קידוש may be said all שבת
 - b. *Challenge1*: daytimes of שבת וי"ט have no קידוש on a cup, unlike evenings, but both have mention in ברהמ"ז
 - i. *Answer*: statement only presents ideal circumstance (not having forgotten)
 - c. *Challenge2*: כבוד is greater during the day, but if he has only 1 cup, make קידוש at night
 - i. *Answer*: ideal to fulfill the מצווה in its proper time "חביבה מצווה בשעתה"
 - ii. *Challenge*: when saying הבדלה, if only 1 cup available, say after meal (trumping בשעתה מצווה)
 1. *Answer*: prefer to say קידוש immediately, to show excitement of coming day; prefer to delay הבדלה is possible
- II. 8 inferences from ברייתא regarding הבדלה
- a. *Inference1*: even though you said הבדלה תפילה, must also say on a כוס (since he came in from הכנסת בית)
 - b. *Inference2*: ברהמ"ז requires a cup of wine (otherwise make הבדלה immediately)
 - c. *Inference3*: כוס של ברכה has a minimum amount required (otherwise have a small amount for each of וברהמ"ז הבדלה)
 - d. *Inference4*: Once having made the ברכה, you must taste from it (otherwise leave it for ברהמ"ז)
 - e. *Inference5*: Once it has been tasted from, it's been "tarnished" (otherwise, use the remainder for ברהמ"ז)
 - i. *אשי ג'*: this is the same as inference3: drinking "tarnishes" due to the requirement of a שיעור
 1. *Various levels of concern*: regarding "tarnished" containers of wine (cup, jug, barrel)
 - f. *Inference6*: If he has tasted, must still make הבדלה (here he says הבדלה after the meal)
 - g. *Inference7*: May recite 2 קדושות on one cup (both וברהמ"ז הבדלה)
 - h. *Inference8*: This ברייתא follows בית שמי יהודה in יהודה (order: candle then spices)
- III. Source for מצוות קידוש (see הלכות שבת כט:א – above)
- a. *v1*: זכור את יום השבת לקדשו – when it enters
 - b. *Extension*: even during the day (זכור את יום) – just פרי הגפן בורא
 - i. *Story*: בפה"ג (v2) in מחזא רב אשי doing "קידושא רבא" and figuring out that it was euphemistic – just
- IV. Extension of הבדלה
- a. *בני ר' חייא* through the week
 - i. *Meaning*: until יום ד' (like גיטין ד' ג', ב', א' are called "after שבת"; ה', ו' called "before שבת")
 - ii. *However*: after מוצ"ש, omit blessing on fire
- V. Remembering רב's rulings (or not)
- a. *ברונא ג'*: in רב's name: if you washed for the meal, don't interrupt with קידוש
 - b. *Counter*: report of ר' יצחק בר שמואל – remembered רב making קידוש on wine OR bread, depending on his fancy